KUTSESTANDARD

Pottsepp-sell, tase 3

Kutsestandard on uuendamisel!

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Pottsepp-sell, tase 3	3

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Pottsepa peamised tööülesanded on tahkeküttesüsteemi ja selle osade ehitamine ja lammutamine, paigaldamine, renoveerimine ja muutmine. Tahkeküttesüsteemide alla kuuluvad nii tellistest, ahjupottidest, erinevatest plaatidest ja plokkidest, maakivist või muust materjalist tahkeküttel töötavad müüritiskütteseadmed (ahjud, pliidid, kaminad jne) ja nendega kaasnevad süsteemid (lõõrid, korstnad jne.) kui ka tootja vastutusega valmiskütteseadmed ja korstnasüsteemid (nt kerged õhkküttekaminad, saunakerised). Pottsepa kutsealal on kutsed kolmel tasemel: Pottsepp-sell, tase 3; Pottsepp, tase 4; Pottseppmeister, tase 5. Pottsepp-sell, tase 3 teeb kõrgema taseme pottsepa juhendamisel tahkekütteseadmete ja korstnasüsteemide, tootjavastutusega valmiskütteseadmete ja korstnasüsteemide ehitus- ja lammutustöid, renoveerib ja muudab neid. Pottsepp-sell juhindub oma töös pottseppade kutse-eetika koodeksist (lisa 3 – pottsepa kutse-eetika). Ta lähtub tööde tegemisel kehtivatest õigusaktidest ning muudest asjakohastest juhenditest ja normdokumentidest (EVS 812-3 Ehitiste tuleohutus Osa 3: Küttesüsteemid, EVS-EN 15544 jms).
A.2 Tööosad
A.2.1 Ehitatava ja/või paigaldatava küttesüsteemi või selle osa(de) kavandamine 1. Hoone või ruumi soojavajaduse arvutamine 2. Soojustehniliste arvutuste tegemine 3. Materjalide valimine ja koguste arvutamine A.2.2 Tahkekütteseadme ehitamise või paigaldamise ettevalmistamine 1. Töökeskkonna ettevalmistamine 2. Küttesüsteemi vundamendi või aluspinna ettevalmistamine ja ehitamine 3. Kinnitusdetailide ja kandurite paigaldamine A.2.3 Tootjavastutusega küttesüsteemi või selle osade paigaldamine 1. Tootjavastutusega kütteseadme paigaldamine eelnevalt ettevalmistatud aluspinnale 2. Tootjavastutusega korstna paigaldamine 3. Tootja vastutusega küttesüsteemi või selle osade renoveerimine või muutmine A.2.4 Eritellimusel tahkeküttesüsteemi ehitamine 1. Eritellimusel tahkekütteseadme ehitamine eelnevalt ettevalmistatud aluspinnale

2. Müüritiskorstna ehitamine 3. Küttesüsteemi osade dekoratiivviimistlemine A.2.5 Eritellimusel tahkekütteseadme või -süsteemi lammutamine, renoveerimine või muutmine 1. Kütteseadme lammutamine 2. Müüritud küttesüsteemi või selle osade renoveerimine 3. Müüritud küttesüsteemi või selle osade muutmine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Pottsepatöö toimub paindliku töögraafiku alusel. Sõltuvalt tööandja või kliendiga sõlmitud kokkulepetest, töö mahust või muudest töökorralduse eripäradest võib töö toimuda ka puhkepäevadel, pühade ajal või õhtuti. Töö rütm võib sõltuvalt tellimuse mahust ja iseloomust olla kiire ja pingeline. Pottsepatöö on raske ja nõuab füüsilist pingutust. Sageli tuleb tõsta raskeid ehitusmaterjale, töötada sundasendis või ronida ajutistel tellingutel ja konstruktsioonidel. Töö toimub nii siseruumides kui ka õues, erinevatel kõrgustel ja muutuvates keskkonnatingimustes. Pottsepa töökeskkonnaga on seotud kõrgendatud vigastuste tekkimise risk, mistõttu ta peab järgima tööeeskirju, töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid. Riskiteguriteks on ka tolm, õhus lenduvad keemilised ühendid, müra, temperatuuri kõikumised ja tuuletõmbus ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja -vahendeid.
A.4 Töövahendid
Pottsepa peamised töövahendid on mitmesugused käsitööriistad (kellud, müürihaamrid jne.), mõõteriistad (mõõdulindid, loodid, nivelliirid jne), elektrilised seadmed (lõikurid, segumasinad jne), tõsteseadmed ja -vahendid (tõstukid jne), märkimisvahendid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Pottsepa töö eeldab korrektsust, täpsust, rutiinitaluvust, õppimis- ja keskendumisvõimet. Töö tegemiseks on vajalikud hea koordinatsioon, füüsiline vastupidavus ja kõrgusetaluvus. Pottsepa kutsealal töötavad inimesed peaksid olema hea stressitaluvusega, ladusad suhtlejad ja kohusetundlikud. Töö tegemisel tulevad kasuks ruumiline kujutlusvõime ja ilumeel.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Pottsepp-sellil on kas erialane kutseharidus või ta on oma kutsealased oskused omandanud praktilise töökogemuse ja erialaste täiendkoolituste kaudu.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Pottsepp, kaminameister, ahjumeister, korstnapaigaldaja.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Ehitusseadustik ja selle asjakohased rakendusaktid Tuleohutusseadus ja selle asjakohased rakendusaktid Eesti Standardikeskuse normdokumendid

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Pottsepp-sell, tase 3 kutsestandard koosneb viiest kohustuslikust (B.2.1.-2.5) ja ühest kutset läbivast kompetentsist (B.2.6). Kutse saamiseks tuleb taotlejal tõendada kõik kompetentsid (B.2.1 – 2.6).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Ehitatava ja/või paigaldatava küttesüsteemi kavandamine või selle osa(de) projekteerimine	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Arvutab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel välja hoone või hoone osa ligikaudse soojavajaduse, lähtudes hoone ja/või ruumi kasutamise ja asukoha eripärast ning energiatõhususe miinimumnõuetest. 2. Arvutab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel kütteseadme soojustehnilised näitajad ja põlemisõhu vajaduse, lähtudes kehtivatest juhendmaterjalidest. 3. Arvutab vahetust tööülesandest lähtudes välja oma tööks vajaminevate materjalide mahud.	
Teadmised: 1) soojustehnika-küttesüsteemiga seonduvad mõisted, põhimõtted; 2) tehnilise joonestamise alused, tööjooniste tingmärgid; 3) EVS EN 15544 ja muud asjakohased juhendmaterjalid; 4) energiatõhususe põhimõtted, energiatõhususe miinimumnõuded; 5) ligikaudse soojavajaduse arvutamise alused; 6) põlemiseõhu vajaduse arvutamise alused; 7) ehituse alused (materjaliõpetus, tugevusõpetus jne); 8) pottsepatöödel kasutatavad ehitusmaterjalid, nende omadused ja kasutusalad.	
B.2.2 Tahkekütteseadme ehitamise või paigaldamise ettevalmistamine	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Tutvub juhendaja esitatud tööjoonistega ja selgitab välja töö tegemiseks vajalikud töökorralduslikud lähteülesanded. Valmistab endale oma töölõigu piires ette nõuetekohase töökoha: paigaldab töölava ning lähtuvalt objekti eripärast ehitab tööohutusnõudeid ja paigaldusjuhendeid järgides ka vajalikud töötasapinnad, tõusuteed, redelid ja piirded. Valmistab vastavalt etteantud tööülesandele ette vajalikud tööriistad ja -vahendid, materjalid ja lisatarvikud. Ladustab vastavalt etteantud tööülesandele vajalikud elemendid ja detailid, tagades materjalide kvaliteedi säilimise. Veendub isikukaitsevahendite olemasolus. 2. Kaevab etteantud kõrgusmärgini kaeviku ning teeb tööjoonisest lähtuvalt liiv- ja/või killustikaluse. Ehitab raketise ja teeb kohtbetoneerimistöid koos vajaliku armeerimisega. Paigaldab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel hüdro- ja soojusisolatsiooni. Kütteseadmest sõltuvalt paigaldab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel põlevmaterjalist aluspinnale nõuetekohase (EVS 812-3) tulekindla aluse. 3. Paigaldab vastavalt etteantud märgistusele vajalikud kinnitusdetailid või kandurid.	
Teadmised: 1) töötervishoiu ja tööohutuse nõuded; 2) tehnilise joonestamise alused, tööjooniste tingmärgid; 3) ehitusmaterjalide ladustamise nõuded; 4) betoonkonstruktsioonide valmistamise alused; 5) põlemisõhu varustussüsteemi ehitamise ja paigaldamise alused; 6) erinevad kinnituslahendused ja nende rakendamise tehnoloogiad; 7) hüdro- ja soojusisolatsioonimaterjalid ja nende paigaldamise tehnoloogia.	
B.2.3 Tootjavastutusega küttesüsteemi või selle osade paigaldamine	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Paigaldab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel tootjavastutusega kütteseadme (nt õhkküttekamin, saunakeris, moodulahi või muu kütteseade), lähtudes seadme tootja poolt koostatud kasutusjuhendist ja kehtivatest tuleohutusnõuetest. 2. Paigaldab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel ja vastavalt etteantud tööjoonisele, seadme tootja poolt koostatud paigaldusjuhendile ja kehtivatele tuleohutusnõuetele korstna ja ühenduslõõri. 3. Teeb juhendamisel ja vastavalt etteantud tööülesandele tootja vastutusega küttesüsteemidele või -seadmetele renoveerimistöid, järgides kehtivaid tuleohutusnõudeid ning head ehitustava.	
Teadmised: 1) kehtivad tuleohutusnormid ja -nõuded; 2) tootjavastutusega küttesüsteemide paigaldamisel kasutatavad materjalid ja paigaldamise tehnoloogiad;	

3) mehaanilised ja elektrilised tööriistad ja muud abivahendid; 4) tööjoonised, tingmärgid; 5) tootjavastutusega küttesüsteemid ja nende osad.	
B.2.4 Eritellimusel tahkeküttesüsteemi ehitamine	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Ehitab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel ja vastavalt etteantud tööjoonisele müüritiskütteseadme (nt tellisahi, plekk-kestahi, pliit jne), järgides kehtivaid tuleohutusnõudeid ja head ehitustava. 2. Ehitab kõrgema taseme pottsepa juhendamisel, vastavalt etteantud tööjoonisele ja kehtivatele tuleohutusnõuetele korstna ja ühenduslõõri. 3. Viimistleb juhendamisel ja vastavalt etteantud tööjoonisele kütteseadme.	
Teadmised: 1) töötervishoiu ja tööohutuse nõuded; 2) pottsepatöödega seonduvad tuleohutusnõuded; 3) pottsepatöödel kasutatavad ehitusmaterjalid, nende omadused ja kasutusalad; 4) pottsepatöödel kasutatavad mehaanilised ja elektrilised tööriistad ja muud abivahendid; 5) tööjoonised, tingmärgid; 6) küttesüsteemid ja nende osad.	
B.2.5 Eritellimusel tahkekütteseadme või -süsteemi lammutamine, renoveerimine või muutmine	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Teeb etteantud tööülesandest lähtudes tahkekütteseadme lammutustöid. 2. Teeb juhendamisel ja vastavalt etteantud tööülesandele küttesüsteemile või selle osadele renoveerimistöid, järgides kehtivaid tuleohutusnõudeid ning head ehitustava. 3. Teeb juhendamisel ja vastavalt etteantud tööülesandele küttesüsteemile või selle osadele muutmisega seotud töid, järgides kehtivaid tuleohutusnõudeid ning head ehitustava.	
Teadmised: 1) töötervishoiu ja tööohutuse nõuded; 2) pottsepatöödega seonduvad tuleohutusnõuded; 3) pottsepatöödel kasutatavad ehitusmaterjalid, nende omadused ja kasutusalad; 4) pottsepatöödel kasutatavad mehaanilised ja elektrilised tööriistad ja muud abivahendid; 5) tööjoonised, tingmärgid; 6) küttesüsteemid ja nende osad.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Pottsepp-sell, tase 3 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Järgib hea klienditeeninduse tavasid, kohandab oma suhtlemisstiili erinevate olukordade ja inimestega. 2. Väljendab oma käitumise ja olekuga (nt korrektne tööriietus, töökultuur jne) lugupidavat suhtumist klientidesse. 3. Peab kinni kokkulepitud ajakavast, tähtaegadest ja etappidest. 4. Järgib kliendiga suhtlemisel konfidentsiaalsuse põhimõtteid, ei avalda kliendiga seotud infot kolmandatele osapooltele. 5. Suhtub kliendi varasse ja elukeskkonda lugupidavalt ja hoolivalt. 6. Suhtub konstruktiivselt ja mõistvalt kriitikasse, püüab leida lahendusi tekkinud probleemidele. 7. Planeerib oma tegevusi ja püstitab konkreetsed tööeesmärgid. 8. Kasutab aega efektiivselt, planeerib ja organiseerib oma ressursside kasutamist. 9. Kasutab tööülesannete lahendamiseks oma valdkonnaspetsiifilisi teadmisi ja arendab oma kompetentse läbi pideva kutsealase enesetäiendamise, kasutades pakutavaid arengu- ja koolitusvõimalusi. 10. On vastutustundlik ümbritseva keskkonna suhtes. Järgib oma tegevuses jäätmekäitluse nõudeid. 11. Mõistab energia- ja materjaliressursside säästmise võimalusi ja vajalikkust. 12. Arvestab oma tegevuses töö- ja ümbritseva keskkonna riskidega, kasutab ohutuse tagamiseks ohutustehnilisi ja isikukaitsevahendeid ning tagab nende korrasoleku. 13. Kasutab oma tööriistu ja töövahendeid säästlikult ja heaperemehelikult.	

14. Kasutab igapäevaselt arvutit järgmisel tasemel: Infotöötlus, kommunikatsioon, sisuloome, ohutus ja probleemilahendus – algtasemel (Lisa 1 - Digipädevuse enesehindamise skaala).
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-06052019-4.2/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Andrus Schults, OÜ Raidkivi Henri Huberg, UÜ Robert, MTÜ Eesti Pottsepad Mati Malm, Kodu Soojaks OÜ, MTÜ Eesti Pottsepad, Tartu Kutsehariduskeskus Paul Pääso, Paul Pääso FIE, MTÜ Eesti Pottsepad, Kehtna Kutsehariduskeskus Chris Süldre, Ahilus OÜ, MTÜ Eesti Pottsepad Urmas Danil, OÜ Monier Hillimar Heinroos, Korstnaabi OÜ, MTÜ Eesti Korstnapühkijate Koda Sigrid Ester Tani, Tartu Kutsehariduskeskus, MTÜ Kütte - ja Ventilatsioonisüsteemide Teabekeskus Ivar Kohjus, Järvamaa Kutsehariduskeskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	22
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7314 Savi- ja portselanimeistrid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Apprentice Oven Builder, EstQF Level 3
Inglise keeles	chimney repairer
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 2 Kasutatud mõisted	
Lisa 3 Pottsepa kutse-eetika	